

de confessie stelt voor het kerkelijk leven. De uitspraak van Leeuwarden—1920 moet in haar verband gezien worden. Spr. sloot zich aan bij het woord van prof. Waterink. Men zie de positieve uitspraak van 1920 in het juiste licht en ga niet verder. Want anders zou men moeten komen tot den eisch van Geref. vakorganisatie. Spr. wil waarschuwen tegen die organisaties, die ingaan tegen wat Gods Woord leert.

Hierna diende prof. Dijk van duplex. Wat prof. Hepp zeide, gaat eigenlijk in tegen Leeuwarden, waarvan deze hoogleraar eigenlijk af wil. Maar zoo moeten we de zaak niet stellen. Nimmer is tegen de uitspraak van Leeuwarden een gravamen ingediend. De commissie heeft in haar conclusies niets anders gedaan dan de uitspraak van Leeuwarden verduidelijken. Spr. verdedigde nader de voorgestelde tweede conclusie, die den kerkeraden tot steun kan zijn. Men ga niet opzij omdat er dan moeilijkheden komen bij tuchttoefening en nominering van ambtsdragers.

Men mag niet elke vereeniging, die neutraal wordt genoemd, veroordeelen, want er zijn technische vereenigen waar Gereformeerden op hun plaats zijn. Natuurlijk komen in een gemeenschappelijke organisatie stroomingen voor. Maar als men een pleidooi houdt voor nationale eenheid wil spr. het doen voor de Christelijke eenheid. De kerk heeft tot taak en roeping te doen wat zij kan. Dat onderschrijft spr. met prof. Schilder gaarne. Spr. wil met dr. v. Es niet discussiëren over de vraag of Chr. vakorganisatie noodig is voor arbeiders dan voor werkgevers. De werkgeversorganisaties hebben zich ook wel aan liberale zijde in den politieke strijd geworpen.

Spr. ontkent tegenover ds. Diemer, dat de voorgestelde conclusies de conscientie binden.

De commissie heeft geen oogenblik beweerd, dat waar dit kan, de nationale eenheid moet worden bewaard. Maar met dit argument heeft men vaak de Chr. organisatie gediskwalificeerd. Spr. deed een dringend beroep op de Synode, om de voorgestelde conclusies toch niet te verwerpen!

De conclusies kwamen nu één voor één in behandeling. Dr. Thijs ontwikkelde bezwaren tegen de eerste conclusie. Ook ds. D. Hoek achtte die conclusie veel te algemeen.

Prof. Dijk verdedigde nader deze conclusie, die voor spr. zeer duidelijk is.

Prof. dr. D. Nauta stelde een redactiewijziging voor, waardoor aan de bezwaren van dr. Thijs werd tegemoet gekomen.

De Synode besloot de conclusies naar de commissie te retourneren om een nieuwe formulering te overwegen in het licht van de gevoerde besprekingen.

Hierna bracht prof. dr. F. W. Grosheide rapport uit over het rapport van den quaestor der Synode van 1936. Het rapport werd goedgekeurd en de quaestor gedechargeerd, terwijl t.a.v. een bepaalde zaak een nader onderzoek zal worden ingesteld.

Nadat dr. W. A. v. Es over een bezwaarschrift had gerapporteerd, ging de Synode ten besluite nog even in comité-generaal.

Dinsdagmorgen komen de zaken van de Theol. School aan de orde, minus de kwestie van het jus-promovendi.

De vijftiende zitting.

In de Dinsdag te Sneek gehouden vijftiende zitting was burgemeester A. Warnaar van Hazerswoude voor het eerst aanwezig als primus-afgevaardigde van Zuid-Holland-Noord. Door op te staan van zijn zitplaats, betuigde hij instemming met de belijdenisschriften.

Ingekomen was een schrijven van ds. S. J. P. Goossens te Amersfoort, die er sterk bij de Synode op aandrong zijn zaak niet tot een verdaagde Synode aan te houden, zulks om allerlei stoffelijke en geestelijke redenen.

De Voorzitter stelde dit schrijven in handen van de desbetreffende commissie.

Ds. W. H. den Houting deelde mede, dat de commissie zelf ook gaarne zulks willen zou, maar dat daarvan geen sprake kan zijn, wijl het rapport nog lang niet gereed is en de zaak toch zoo goed mogelijk moet worden geregeld.

De commissie zal den brief van hr. Goossens nader bezien.

Theologische School te Kampen.

Aan het door de Generale Synode der Geref. Kerken door het Curatorium van de Theol. School te Kampen aangeboden verslag ontleenen we het volgende:

Studenten.

Het getal studenten vertoont de laatste 3 jaar geen sterke schommelingen. In 1938 werden 91 studenten gerecenseerd en 19 nieuwe ingeschreven. Behalve Duitschers en Hongaren is onder hen ook een Oekraïner en een Amerikaan. 46 propaedeutische examens en 42 candidaalexamens werden met goed gevolg afgelegd. Het studentencorps F. Q. I. vierde zijn 15e lustrum. Ook werden weer sociale dagen gehouden en lezingen door mannen van naam, zulks met steun van het curatorium.

De naam der Theol. School.

In verband met de beslissing der vorige Synode tot naamverandering der school in Theol. Hoogeschool, slechts in beginsel en conditioneel werd het advies ingewonnen van de heeren Mr. G. H. A. Grosheide en Mr. Dr. J. Donner of zulks geen schade zou kunnen berokkenen bij erlatingen. Overeenkomstig dit advies stellen curatoren thans aan de Synode voor de naamverandering definitief te maken en officieel vast te stellen als De Theol. Hoogeschool van de Geref. Kerken in Nederland.

De financiën.

De financiën hebben de voortdurende aandacht der kerken nodig. Aan legaten werd totaal ontvangen in de afgelopen 3 jaar f18000,28. Een belangrijke erfenis viel de school in den schoot van wijlen Dr. S. J. Peppink Jr. te Amsterdam, groot f42178,72, een jonge geleerde in de klassieke talen, die buiten den Geref. kerkelijken kring leefde, maar zijn halve vermogen aan Kampen legateerde.

In het fonds voor den zenden hoogleraar was 30 April j.l. aanwezig f28433,21.

Het pensioenfonds had 1 Juli j.l. nominaal als bezit f106081,21.

Curatoren stellen voor de collegegelden van f100,— op f150,— te brengen, te betalen gedurende 4 jaar. Voor de reeds ingeschreven studenten blijft de bestaande regeling van kracht. De regeling is ontworpen naar aanleiding van een voorslag van directoren der V. U., die dit bedrag eveneens

zullen vaststellen als de Synode het voorstel zal hebben aangenomen.

Curatoren hebben ingevolge opdracht der vorige Synode een onderzoek ingesteld naar de wenschelijkheid en mogelijkheid van inkomsten der school volgens omslagstelsel. Zij achten dit wel mogelijk, maar allermint wenschelijk, wijl een quotumstelsel de offervaardigheid veel minder kan activeren.

Het Promotierecht.

N.a.v. de opdracht van de Synode van 1936 om een advies uit te brengen en z.m. voorstellen te doen ten opzichte van het z.g. promotierecht en den zenden hoogleraar hebben curatoren wat het eerste betreft zich tot het college van hoogleraren gewend om advies. Dit college antwoordde, dat een ontkennend antwoord moet worden gegeven, waar het er niet in geslaagd is een weg te vinden, waarin allen zich konden vereenigen. Na breedvoerige bespreking deelt het college thans aan de Synode mede, dat het op grond van deze mededeeling geen mogelijkheid ziet een regeling of schikking aan de Synode aan te bieden, waarin aan de curatoren gegeven opdracht wordt voldaan. Het curatorium besloot unaniem aan de Synode terzake geen voorstel te doen. Twee hoogleraren adviseerden tegen.

De zende hoogleraar.

Wat deze zaak betreft benoemde het curatorium een commissie bestaande uit de hoogleraren Dijk en Schilder en de curatoren Keizer, Meyster en Schouten. Deze commissie vroeg een advies aan het college van hoogleraren. Het college stelde voor dat omgezien worde naar een theoloog-classicus, die de vakken van prof. Greijdanus en den lector over kan nemen en die zich tevens wijden kan aan de studie der Patriëstiek. Bij benoeming van een hoogleraar kan dan het lectoraat vervallen. Onderscheiden curatoren achten de benoeming van een zende hoogleraar wel wenschelijk, echter niet noodzakelijk. Waar curatoren ook met de financiële omstandigheden te maken hebben besloten zij na bespreking met het oog op de financiële consequenties uit te spreken het niet verantwoord te achten aan de Synode nadere voorstellen te doen. Van de adviseerende leden stemden 4 tegen dit voorstel en van de 11 aanwezige curatoren eveneens 4. Het curatorium heeft derhalve terzake aan de Synode geen voorstel in te dienen.

Verklaring.

Aan de Gereformeerde Kerken in Nederland enz.

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken te Sneek vergaderd, heeft met dankbaarheid en voldoening geconstateerd dat er in de kerken een hartelijk medeleven met haar arbeid wordt gevonden en dat deze bij voortdurend in den gebede aan den Heere wordt opgedragen.

Door deze geloofs- en gebedsgemeenschap gevoelt de Synode zich gesterkt en bemoeidigd.

Van dit medeleven getuigen ook verschillende voorstellen en verzoeken aan de Synode toegezonden, die haar methode van arbeid raken, en de mededeelingen over de resultaten daarvan aan de kerken.

Eén verzoek heeft zelfs betrekking op de voorgenomen Synode van Amsterdam in 1938 gehouden.

Sommige dier verzoeken doen echter bij de Synode de vrees opkomen of adressanten wel genoegzaam rekening houden met het eigen karakter der Generale Synode als vergadering van kerken, die door middel van haar afgevaardigden, al zijn deze trapsgewijze verkozen, samenkomen, aan welke afgevaardigden krachten de ingediende geloofsbrieven, last en macht tot besluiten is verleend. Elke scheiding die gemaakt zou worden tusschen de kerken en de Generale Synode, moet het kerkelijk leven in bedenkelijke mate schaden.

Dat de kerken gaarne van alle beraadslagingen en besluiten volledig op de hoogte zouden willen zijn, laat zich verstaan. Maar wanneer aangedrongen wordt op meerdere openbaarheid der zittingen, volledige toezending aan de kerken van alle rapporten over zaken, „die de kerken in 't gemeen aangaan“, agenda, verslagen en verklaringen van al hetgeen ook in besloten zittingen is behandeld, dan moet de Synode zich tegen het inwilligen van zulke wenschen ten sterkste verzetten. De Synode vergadert slechts dan in besloten zitting als dit met het oog op het welzijn der kerken volstrekt noodzakelijk wordt geacht.

Als de aard van hetgeen besproken en besloten is, zulks gedooft, geeft zij daarvan in publieke zitting mededeeling. Maar meermalen zal juist het belang der kerken het meest gediend worden als zulke mededeelingen voorloopig of geheel achterwege blijven. Ieder zal toch bij eenig nadenken inzien, dat in besloten zittingen tuchtzaken en zaken van persoonlijke aard aan de orde kunnen komen, waarover geen mededeeling kan geschieden, zelfs niet aan kerkeraden die daarbij niet betrokken zijn.

De Synode hult zich, wanneer zij „in comité“ vergadert, niet in geheimzinnigheid, maar zij beweegt zich in de Schriftuurlijke en historische lijn. Reeds bij het dusgenaamde Apostel-convent, waarvan in Hand. 15 sprake is, werden blijkbaar zonder tegenwoordigheid der gemeente over ernstige zaken bindende beslissingen genomen; ook de Dordtsche Synode vergaderde in besloten zitting als dit noodig werd geacht. Onze Generale Synodes hebben deze praktijk steeds gevolgd.

Wat de rapporten betreft, wordt door de Synode voor elk geval afzonderlijk bepaald of deze aan of op de eerstvolgende Synode ingediend, dan wel tevoren aan de kerken toegezonden moeten worden, opdat deze er behoorlijk kennis van nemen en haar insicht en oordeel den arbeid der Synode ten goede kunnen komen. Aan de Synode zelf moet echter onverminderd het recht gelaten worden daarover te beslissen.

Het zou de Synode tot groote voldoening zijn als nog meer dan tot dusver met deze gezonde beginselen van het gereformeerde kerkrecht gerekend werd, opdat alle independentisme van ons geweerd blijve en de Synode het volle vertrouwen der kerken geniet, ook als zij zich bij de bepaling aangaande het al of niet openbaar zijn harer zittingen, bij toezending van rapporten en mededeelingen aangaande haar besluiten leiden laat door voorzichtigheid en bedachtzaamheid, en de eer des Heeren en het heil der Kerken zoekt.

Namens de Generale Synode van Sneek,

Ds. J. L. SCHOUTEN, praeses.
Dr. G. KEIZER, 1ste scriba.
Dr. J. THIJS, 2de scriba.
Ds. F. C. MEYSTER, assessor.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drictal te:

Haarstede: Cand. B. Boelens, hulppred. te Aalten; Cand. J. C. Seegers, hulppred. te Almelo; Cand. C. v. d. Tas te Delft.

Westbroek: Cand. H. J. Banga, hulppred. te Zeist; Cand. A. I. Krijtenburg te Sneek; Cand. J. C. Seegers, hulppred. te Almelo.

Beroepen te:

Slootdorp: Cand. H. J. Banga, hulppred. te Zeist.
Westbroek: Cand. H. J. Banga, hulppred. te Zeist.
Wolfeze: G. Toornvliet te Nieuwerkerk a. d. IJssel.

Aangenomen naar:

O. en W.-Souburg: Th. H. van Andel te St Pancras-Heerhugowaard.
Schoonrewoerd: Cand. H. Herder te Garijp.

Benoemd tot Hulpprediker te:

Arnhem: Cand. L. Zielhuis te Hattum.
Amersfoort: Cand. J. van Buuren te Baarn.
Amsterdam-Noord (Nieuwendam): Cand. F. W. Tjadens te Amsterdam-Oost.
Bloemendaal: Cand. D. van Swigchem te Middelburg.
Enschede: Cand. R. Bakker, aldaar.
Marken (Edam): Cand. J. A. Alberts te Amsterdam-Noord.

C. H. Ph. Krohne. †

In den ouderdom van 89 jaar is te Groningen overleden Ds. C. H. Ph. Krohne, emeritus predikant der Geref. Kerk te Zoutkamp.

Dr. J. H. Bavinck.

Dr. J. H. Bavinck, benoemd Zendingshoogleraar aan de Theologische Hoogeschool te Kampen en de Vrije Universiteit te Amsterdam, zal, naar wij vernemen, Donderdagmiddag 12 October a.s. zijn inaugurele oratie houden aan de Theol. Hoogeschool en Vrijdagmiddag 13 October d.a.v. aan de Vrije Universiteit.

De Soemba-Zending.

De kerkeraad der Geref. Kerk van Zwolle heeft met op 1 na algemeene stemmen, na eenige discussie, gehoord het rapport van Ds. A. H. Munnik, besloten de vraag van deputaten voor de Zending op Soemba, het zendingsveld van de Geref. Kerken van Groningen, Drente en Overijssel, of de kerk van Zwolle in plaats van die van Appingedam als zende kerk wil optreden voor een der miss. predikanten op Soemba, bevestigend te beantwoorden.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND“.

Intrede te:

Amsterdam-Zuid: E. L. Smelik. Tekst: 1 Tim. 6:13-15.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Amsterdam-C. (Looiersgracht): J. D. Barth te Dordrecht.

Bedankt voor:

Middelbarnis: J. D. Barth te Dordrecht.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Beesd: J. Swijnenburg te Nigtevecht.
Bunschoten: Cand. W. L. Tukker te Hoek van Holland.
Deventer: D. Visser te Nieuw-Helvoet.
Well en Ammerzoden: Cand. B. F. C. de Groot, hulppred. te IJsselmonde.
Melissant (toez.): Cand. A. v. d. Ent te Gouda.
Noordeloos: Cand. W. L. Tukker te Hoek van Holland.
Midlum (toez.): Cand. M. Hanemaaijer te 's-Gravenzande.
Ysbrechtum: Cand. J. E. Wagenaar te Bloemendaal.

Aangenomen naar:

Muiderberg: W. Glasbrouwer te Zwaagwesteinde.
Oldenzaal (toez.): E. Pot te Heino.
Schaarsbergen: J. H. Wessel te Burum (Fr.).
Woubrugge (toez.): D. v. d. Ent Brant te Over-Langbroek.
Ijsbrechtum: Cand. J. E. Wagenaar te Bloemendaal.

Bedankt voor:

Hattum (2e pred.-pl.): J. P. Honnef te Engwierum (Fr.).
Loppersum: J. Dikboon te Drachten.
Schoonebeek: E. Dijkhuis te Wijnjetep.
Vollenhove: B. J. Lietaert Peerbolte te Willemsoord.

Intrede te:

Huizum (Fr.): P. Smits. Tekst: Matth. 5:3.
Vorchten: Cand. Th. C. Frederikse. Tekst: 1 Cor. 1:21.
Westmaas: Cand. Joh. Godthelp. Tekst: Psalm 29:8.

Afscheid van:

Herkingen: A. Sirag. Tekst: Hebr. 11:24-26.
Muiderberg: W. Willemse. Tekst: 2 Tim. 2:8.
Sebaldeburen: B. R. Knottner. Tekst: Ef. 3:17a.

Overleden:

H. H. Barger, em. pred. te Utrecht, 84 jaar.
L. van Dijk, pred. te Uitwerda, 61 jaar.
A. J. Ruys, em.-pred. te Utrecht, 86 jaar.

CORRESPONDENTIE

HERINNERING.

5 OCTOBER geven wij de kwitanties af voor het abonnementsgeld over den termijn 1 October 1939—31 Maart 1940 (ad f2,50 + 15 cts incassokosten). In verband hiermede verzoeken wij onzen abonné's, die, teneinde deze incassokosten te vermijden, er de voorkeur aan geven het bedrag te remitteren, dit vóór genoemden datum te willen doen. (Postrekening 36000). Op het stortingsbewijs gelieve men het juiste adres te vermelden, waaraan het blad gezonden wordt.

Na 5 October dus s.v.p. niet meer giroeren. Dit geeft slechts verwarring en onnodige moeite in onze administratie!

DE UITGEVERS.

Theologische Hoogeschool te Kampen.

De inschrijving van nieuwe Studenten en de recensie is vastgesteld D.V. op Woensdag 11 October a.s. des middags om twee uur.

Zij, die zich, op grond van een Diploma Eind-examen Gymnasium of Staats-examen willen laten inschrijven, worden op 11 October verwacht des morgens om 10 uur.

Namens het College van Hoogleraren
Dr. K. DIJK, Secretaris.